

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS APSKRITIES VYRIAUSIAJĄ POLICIJOS KOMISARIJĄ

2021 m. rugsėjo 3 d. Nr. 4D-2021/1-651
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau vadinama ir – Vilniaus apskr. VPK; Vilniaus AVPK) pareigūnų veiksmų – netinkamų atsakymų į Pareiškėjo kreipimuisi (toliau vadinama ir – Skundas).

2. Skunde rašoma:

2.1. „2020-05-21 Pareiškėjas kreipėsi į Policijos departamentą su pareiškimu“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta) (toliau vadinama ir – Policinga);

2.2. „2020-06-04 valstybės pareigūnas A. B. [*Seimo kontrolieriui šio ir kitų tekste minimų pareigūnų vardai ir pavardės žinomi*] aktu Nr. 10-S-22654 persiuntė Pareiškėjo pareiškimą LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (2020-06-04 dienos Policijos aktas Nr. 10-S-22654)“;

2.3. „2021-04-14 [...] Pareiškėjas pakartotinai kreipėsi į Policingą dėl Administracinių nusižengimų kodekso 133 straipsnio, dėl tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo reikalavimų pažeidimo“;

2.4. „2021-04-27 Pareiškėjas gavo valstybės pareigūno M. B. parengtą ir V. P. pasirašytą aktą Nr. 10-S-13576(1.46E-10), kuriame nenurodyta akto apskundimo tvarka“;

2.5. „2020-08-31 elektroninių valdžios vartų priemonėmis, naudodamas www.epolicija.lt interneto portalą, pareiškėjas, dėl valstybės pareigūno A. B. veiksmų skundėsi pareigūno A. B. viršininkui R. P., pateikdamas pareiškimą „Dėl 2020 m. gegužės 21 d. pareiškimo“.“

3. Pareiškėjas prašo ištirti policijos pareigūnų veiksmus (neveikimą) bei atsakymo Nr. 10-S-13576(1.46E-10) atitikimą teisės aktų reikalavimams; taip pat prašo įvertinti, ar tinkamai buvo išnagrinėtas Pareiškėjo 2021 m. balandžio 14 d., adresuotas Policijos generaliniam komisariui.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2021 m. gegužės 25 d. raštu Nr. 4D-2021/1-651/3D-1342 kreipėsi į Policijos departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau vadinamas ir – PD; Policinga), prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2021 m. birželio 7 d. Seimo kontrolierius gavo PD 2021 m. birželio 7 d. atsakymą – raštą

Nr. 5-S-9721.

Pateiktame atsakyme ir papildomuose dokumentuose nurodoma:

4.1. „2020 m. gegužės 21 d. per Policijos elektroninių paslaugų sistemą buvo gautas Pareiškėjo pareiškimas su priedais [...] dėl nelegalaus darbo jo įdarbinimo įmonėje [*Seimo kontrolieriui įmonės pavadinimas žinomas*]. Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau vadinama ir Vilniaus apskr. VPK) Vilniaus miesto trečiajame policijos komisariate atlikus pirminius pareiškime nurodytos informacijos patikrinimo veiksmus ir nenustačius nusikalstamos veikos požymių, surinkta medžiaga dėl galimo nelegalaus pareiškėjo įdarbinimo įmonėje [...] ir galimų darbo santykius reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų pagal kompetenciją buvo perduota Valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (Vilniaus apskr. VPK 2020 m. birželio 4 d. raštas Nr. 10-22654). Tuo pačiu raštu buvo informuotas ir pareiškėjas.“

4.2. „2021 m. balandžio 14 d. X su pareiškimu kreipėsi [...] į Informacinės visuomenės plėtros komitetą, kuris kreipimąsi persiuntė į PD, kur jis buvo gautas 2021 m. balandžio 19 d. (reg. Nr. 5-AP-437). 2021 m. balandžio 23 d. PD X pareiškimą nagrinėti pagal kompetenciją persiuntė Vilniaus apskr. VPK (PD 2021 m. balandžio 23 d. raštas Nr. 5-S-6619).

Atsakymą X parengė ir pateikė Vilniaus apskr. VPK ([...] 2021 m. balandžio 27 d. raštas Nr. 10-S-13576).“

4.3. Vilniaus apskr. VPK 2020 m. birželio 4 d. rašte Nr. 10-S-22654 „Dėl medžiagos ROIK 0120000263712 persiuntimo“ – „Persiunčiame Jums [*rengėjo pastaba – Valstybinei darbo inspekcijai*] X [...] pareiškimą ir kitus procesinius dokumentus [...] spręsti Jūsų kompetencijai.“

4.4. Vilniaus apskr. VPK 2021 m. balandžio 27 d. rašte Nr. 10-S-13576 – „Informuojame, kad susipažinus su Jūsų 2021 m. balandžio 14 d. pranešimu apie [...] galimai padarytu administraciniu nusižengimu, už kurį atsakomybė numatyta Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 133 straipsnyje (Tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo reikalavimų pažeidimas), nustatyta, kad šiuo metu Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus teritorinėje darbo ginčų komisijoje yra nagrinėjamas Jūsų skundas dėl to paties klausimo. Todėl vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 str. 3 d. 4 p., Jūsų pranešimas Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinės policijos ekonominių nusikaltimų tyrimo valdyboje nebus nagrinėjamas.“

5. Seimo kontrolierius 2021 m. rugpjūčio 10 d. raštu Nr. 4D-2021/1-651/3D-1952 kreipėsi į PD, prašydamas pateikti papildomos informacijos dėl Skunde nurodytų aplinkybių.

2021 m. rugpjūčio 25 d. Seimo kontrolierius gavo PD 2021 m. rugpjūčio 24 d. atsakymą – raštą Nr. 5-S-9721 su pridedamų dokumentų kopijomis.

Pateiktame atsakyme nurodoma, kad 2020 m. rugpjūčio 31 d. „Policijos elektroninių paslaugų sistemoje e. policija buvo gautas X (toliau – Pareiškėjas) kreipimasis“, ROIK 9920000072466, kuris „Policijos registruojamų įvykių registre (toliau – PRĮR) buvo susietas su ankstesniu Pareiškėjo kreipimusi PRĮR, ROIK 0120000263712, ir nagrinėjamas Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus miesto 3-iajame policijos komisariate“.

Be to, pateikdamas atsakymą Seimo kontrolieriui PD pateikė papildomus dokumentus, tarp kurių, be kita ko, ir Vilniaus apskr. VPK Vilniaus miesto trečiojo policijos komisariato 2021 rugpjūčio 23 d. atsakymas Nr. 10-S-25843(1.46E-10) PD, kuriame pažymima, kad Pareiškėjo pareiškimas nubuvo užregistruotas atskirai, o „prijungtas prie ankstesnio jau įvykdyto ROIK 0120000263712“. Pateiktame atsakyme Vilniaus apskr. VPK Vilniaus miesto trečiasis policijos komisariatas taip pat pastebi, kad „[d]ėl esamo PRĮR veikimo ir funkcionalumo minėto ROIK būseną nepasikeitė ir toliau liko „įvykdytas“, todėl vykdant PRĮR ROIK kontrolę jo nerodė kaip vykdomo ir jis liko nenagrinėtas, o pareiškėjui atsakymas neišsiųstas“.

6. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAĮ):

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos – „2. **Administracinė procedūra** – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. [...]“;

10 straipsnis. Administracinių sprendimų priėmimas – „1. Administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus.[...]. 4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. [...] 5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. [...]“;

11 straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas – „3. Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu: [...] 4) paaiškėja, kad skundą dėl to paties klausimo pradėjo nagrinėti išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija ar teismas; [...].

4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

7. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau vadinama ir – ANK):

5 straipsnis. Administracinis nusižengimas – „1. Administracinis nusižengimas yra šiame kodekse uždrausta kaltininko padaryta pavojinga veika (veikimas arba neveikimas), atitinkanti administracinio nusižengimo, už kurį numatyta administracinė nuobauda, požymius. 2. Asmuo už padarytą teisės pažeidimą, atitinkantį šiame kodekse numatyto administracinio nusižengimo požymius, atsako administracine tvarka pagal šį kodeksą, jeigu šis padarytas teisės pažeidimas neužtraukia baudžiamosios atsakomybės“;

133 straipsnis. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo reikalavimų pažeidimas – „1. Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatytų tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo reikalavimų pažeidimas užtraukia baudą nuo trijų šimtų iki aštuonių šimtų penkiasdešimt eurų. [...]“;

563 straipsnis. Administracinių nusižengimų teisenos paskirtis – „Administracinių nusižengimų teisenos paskirtis yra greitai ir objektyviai, visapusiškai ir išsamiai ištirti administracinius nusižengimus, tinkamai taikyti įstatymus, patraukti kaltuosius asmenis administracinę atsakomybę sumažinant valstybės prievartos priemonių naudojimą, užtikrinti, kad paskirtos administracinės nuobaudos ir administracinio poveikio priemonės būtų laiku įvykdytos“;

589 straipsnis. *Administracinius nusižengimus tiriantys ir protokolus surašantys pareigūnai* – „Administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo, išskyrus šio kodekso 611 straipsnio 4 dalyje nustatytus atvejus, šių institucijų pareigūnai:

[...] 49) policijos – dėl šio kodekso [...], 133, [...] straipsnių numatytų administracinių nusižengimų; [...] 58) Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama ir - Valstybinė darbo inspekcija) – dėl šio kodekso 47¹ straipsnyje, 72 straipsnio 3 dalyje, 95, 96, 97, 98, 98¹, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 127, 150, 224 straipsniuose, 234 straipsnio 4 dalyje, 308 straipsnio 1, 2, 11, 16, 19, 20, 21, 22 dalyse, 308¹ straipsnio 4, 6, 7 dalyse, 454 straipsnio 7 dalyje, 455, 505, 507 straipsniuose, 542 straipsnio 2, 3 dalyse numatytų administracinių nusižengimų;“

8. Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau vadinama ir – DK):

216 straipsnis. *Darbo ginčus dėl teisės nagrinėjantys organai* – „1. Darbo ginčus dėl teisės nagrinėja: 1) darbo ginčų komisija; 2) teismas. [...]“

9. Lietuvos policijos generalinio komisaro nurodyme „Dėl policijos gaunamų dokumentų“, patvirtintame 2017 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 5-V-608 (toliau vadinama – Įsakymas) nustatyta:

„1. N u r o d a u policijos įstaigų vadovams užtikrinti, kad:

1.1. Nagrinėjant skundus, pareiškimus ar pranešimus apie nusikalstamą veiką, būtų laikomasi šių nuostatų:

[...]

1.1.4. policijos įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui gavus ir įvertinus medžiagą apie tai, kad informacija apie galimą nusikalstamą veiką nepasitvirtino, priimamas vienas iš šių sprendimų: [...]; 1.1.4.2. pradėti administracinio nusižengimo teiseną; 1.1.4.3. perduoti medžiagą kompetentingam viešojo administravimo subjektui ir pavesti nustatyta tvarka atsakyti skundą, pranešimą ar pareiškimą pateikusiam asmeniui; [...].“

10. Vilniaus AVPK nuostatų, patvirtintų Lietuvos policijos generalinio komisaro 2008 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. 5-V-300 (toliau vadinama – AVPK nuostatai):

15.16 punktas – „[Vilniaus AVPK] Organizuoja asmenų pasiūlymų, pareiškimų, pranešimų, prašymų ir skundų nagrinėjimą, imasi priemonių nustatytiems trūkumams pašalinti.“

Tyrimo išvados

11. Atsižvelgiant į Skunde nurodytas aplinkybes, tyrimo metu surinktą informaciją ir teisinį reglamentavimą, tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

11.1. dėl policijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant 2020 m. gegužės 21 d. ir 2021 m. balandžio 14 d. pareiškimus;

11.2. dėl policijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant 2020 m. rugpjūčio 31 d. kreipimąsi.

Dėl policijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant 2020 m. gegužės 21 d. ir 2021 m. balandžio 14 d. pareiškimus

12. Skunde Pareiškėjas rašė, kad 2020 m. gegužės 21 d. ir 2021 m. balandžio 14 d. su pareiškimais kreipėsi į PD dėl tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo reikalavimų pažeidimų, bet nei ikiteisminis tyrimas, nei administracinio nusižengimo teiseną nebuvo pradėta ir jo pareiškimai

buvo persiųsti nagrinėti Valstybinei darbo inspekcijai; į pareiškimus policijos pareigūnai pateikė atsakymus, kuriuose nenurodyta jų apskundimo tvarka.

13. Gero administravimo principas yra Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisinės sistemos pamatinis principas. Jis yra įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalis) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje akcentuojama, kad viešojo administravimo subjektas yra saistomas *inter alia* gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų.

Seimo kontrolierius pažymi, kad policijos įstaigos, kaip viešojo administravimo subjektai, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, kuriais yra grindžiamas geras viešasis administravimas.

Gero administravimo (atsakingo valdymo) principas, be kita ko, apima:

13.1. *asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą* – viešojo administravimo subjekto aktas, stokojantis informacijos, prasilenkia su gero viešojo administravimo principu. Individualus administracinis aktas, kuriame pakankamai išsamiai nėra nurodomos aplinkybės ir teisės normos, kuriomis yra grindžiamas teisės aktas, neišaiškinama jo apskundimo tvarka, neatitinka ir gero viešojo administravimo principo. Gero viešojo administravimo principas įpareigoja viešojo administravimo subjektą, priimant sprendimą, jame nurodyti faktinių aplinkybių bei teisės normų, kurių pagrindu priimtas sprendimas, visumą;

13.2. *institucijos pareigą išaiškinti administracinio akto apskundimo tvarką* – su geru viešuoju administravimu bei Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintu principu, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, nesiderina administracinio akto apskundimo tvarkos neišaiškinimas;

13.3. *institucijos pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai* – valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus (vykdydamos valdžios funkcijas), privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų.

Gero administravimo principas neatsiejamas ir nuo teisėtumo reikalavimo, apimančio įstatymo viršenybės ir nepiktnaudžiavimo valdžia principus. Teismų jurisprudencijoje pabrėžiama, jog šie principai lemia tai, kad *visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems suteikti konkrečiomis teisės aktų normomis*, ir svarbu, kad institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai; plečiamas kompetencijos ribų aiškinimas yra negalimas. Asmenys, atlikdami atitinkamus veiksmus ir siekdami tam tikrų veiksmų įgyvendinimo, viliasi, kad įgaliotos valdžios institucijos veiks įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, kad tinkamai bus vykdomos teisės aktuose numatytos procedūros.

Su geru viešuoju administravimu bei Konstitucijoje įtvirtintu principu, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, nėra suderinamas ir tinkamas administracinio akto apskundimo tvarkos neišaiškinimas. Tai gali suvaržyti asmens teisę kreiptis į išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka instituciją ar teismą.

14. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2020 m. gegužės 21 d. per policijos elektroninių paslaugų sistemą pateikė pareiškimą – *dėl tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo reikalavimų pažeidimų, prašydamas atlikti ikiteisminį tyrimą*.

Vilniaus apskr. VPK Vilniaus miesto trečiajame policijos komisariate, atlikus pirminius pareiškime nurodytos informacijos patikrinimo veiksmus ir nenustačius nusikalstamos veikos požymių, surinkta medžiaga dėl galimo nelegalaus darbo ir galimų darbo santykius reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų 2020 m. birželio 4 d. raštu Nr. 10-22654 buvo perduota Valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama ir – Valstybinė darbo inspekcija). Rašte nurodyta, kad Pareiškėjo pareiškimas ir kiti procesiniai

dokumentai persiunčiami Valstybinei darbo inspekcijai spręsti pagal kompetenciją (šios pažymos 4.3 punktas). Tuo pačiu raštu apie tai buvo informuotas ir Pareiškėjas.

Rašte *nėra nurodytos priežastys, dėl kurių nebuvo priimtas* nei ikiteisminio tyrimo, nei administracinių nusižengimų teisenos *procesinis sprendimas, nenurodyti teisės aktai*, kuriais remiantis pareiškimą dėl galimai nusikalstamos veikos buvo nuspręsta persiūsti Valstybinei darbo inspekcijai, taip pat *nenurodyta galimybė skusti šį sprendimą* (persiūsti pareiškimą). Nekvestionuodamas policijos institucijų teisės priimti sprendimą dėl gauto pareiškimo apie galimai nusikalstamą veiką, Seimo kontrolierius akcentuoja, kad priimto sprendimo nemotyvavimas negali būti grindžiamas tik policijos pareigūno diskrecijos teise.

Atsižvelgiant į tai, kas šiame punkte konstatuota, darytina išvada, kad Vilniaus apskr. VPK Vilniaus miesto trečiojo policijos komisariato 2020 m. birželio 4 d. raštas Nr. 10-22654 neatitinka VAĮ 10 straipsnio ir gero administravimo principo reikalavimų – iš jo turinio nėra aišku, kodėl ir kuo remiantis pareiškimas nebuvo nagrinėjamas policijoje, kodėl pagal pateiktą pareiškimą dėl galimai nusikalstamos veikos nepriimtas joks procesinis sprendimas, taip pat kaip šį atsakymą Pareiškėjas galėtų skusti, manydamas, kad pareigūnai nenagrinėdami pareiškimo galimai pažeidė jo teises.

15. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2021 m. balandžio 14 d. su pareiškimu kreipėsi į Informacinės visuomenės plėtros komitetą dėl apribotos galimybės elektroninio ryšio priemonėmis, asmens tapatybės nustatymą atliekant per elektroninius valdžios vartus, pateikti pranešimą policijai per Policijos elektroninių paslaugų sistemą (adresu: epolicija.lt), kartu pateiktas pareiškimas *dėl tarpininkavimo įdarbinant paslaugų teikimo reikalavimų pažeidimo, numatyto ANK 133 straipsnyje*. Pareiškėjo kreipimąsi Informacinės visuomenės plėtros komitetas 2021 m. balandžio 19 d. raštu (reg. Nr. 5-AP-437) persiuntė PD pagal kompetenciją.

2021 m. balandžio 23 d. PD iš Informacinės visuomenės plėtros komiteto gautą Pareiškėjo pareiškimą persiuntė Vilniaus apskr. VPK, kuris 2021 m. balandžio 27 d. parengė Pareiškėjui atsakymą Nr. 5-S-6619. Jame nurodyta, kad šiuo metu Valstybinės darbo inspekcijos Vilniaus teritorinėje darbo ginčų komisijoje yra nagrinėjamas Pareiškėjo skundas *dėl to paties klausimo*. Todėl, vadovaujantis VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostatomis, pranešimas policijoje nebus nagrinėjamas.

Atsakyme Pareiškėjui nenurodyta jo apskundimo tvarka.

Nagrinėdami pranešimus apie galimai nusikalstamą veiką policijos pareigūnai, be kita ko, vadovaujasi ir Įsakymo nuostatomis. Įsakyme nustatyta, jog policijos įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui gavus ir įvertinus medžiagą apie tai, kad informacija apie galimą nusikalstamą veiką nepasitvirtino, gali būti priimamas sprendimas pradėti administracinio nusižengimo teiseną arba perduoti medžiagą kompetentingam viešojo administravimo subjektui (šios pažymos 9 punktas).

Išanalizavus Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų turinį darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju joks sprendimas (kaip jis suprantamas tiek viešąjį administravimą, tiek ir administracinę teiseną reglamentuojančiuose teisės aktuose bei laikantis gero administravimo standartų) nebuvo priimtas.

Seimo kontrolierius atkreipia dėmesį, kad policijai pateiktas 2021 m. balandžio 14 d. pareiškimas dėl galimo administracinio nusižengimo (pagal ANK 133 straipsnį). ANK nustatyta, kad tokio pobūdžio *administracinių nusižengimų tyrimas yra išimtinė policijos kompetencija* (šios pažymos 7 punktas), tuo tarpu *Darbo ginčų komisija* yra privaloma ikiteisminio darbo ginčų nagrinėjimo institucija, *sprendžianti darbo ginčus dėl teisės* (šio pažymos 8 punktas). Dėl to 2021 m. balandžio 14 d. pareiškimo dėl galimo administracinio nusižengimo persiuntimas Darbo ginčų komisijai, motyvuojant VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostatomis, laikytinas neteisėtu ir nepagrįstu (Darbo ginčų komisijai nėra suteikta teisė atlikti administracinių nusižengimų tyrimą pagal ANK 133 straipsnį).

Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kas buvo konstatuota ir šios pažymos 14 punkte, – iš Vilniaus apskr. VPK 2021 m. balandžio 27 d. pateikto atsakymo Nr. 5-S-6619 turinio nėra aišku, *dėl*

kokių priešasčių Pareiškėjo pareiškimas nebuvo tiriamas pagal administracinio nusižengimo teisenos taisykles ir *nebuvo priimtas procesinis dokumentas* šiuo klausimu bei atsakyme *nenurodyta galimybė skusti šį sprendimą* (persiųsti pareiškimą).

16. Atsižvelgiant į tai, kas šioje dalyje konstatuota, darytina išvada, kad Pareiškėjo Skundo dalis dėl policijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant 2020 m. gegužės 21 d. ir 2021 m. balandžio 14 d. pareiškimus ir pateikiant atsakymus (sprendimus), neatitinkančius gero viešojo administravimo reikalavimų, laikytina pagrįsta.

***Dėl policijos pareigūnų veiksmų (neveikimo)
nagrinėjant 2021 m. rugpjūčio 31 d. kreipimąsi***

17. Skunde Pareiškėjas nurodo, kad 2020 m. rugpjūčio 31 d. per *e.policija* interneto portalą kreipėsi į policijos generalinį komisarą „Dėl 2020 m. gegužės 21 d. pareiškimo (medžiaga ROIK 0120000263712)“, tačiau jokio atsakymo negavo.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad 2020 m. rugpjūčio 31 d. Policijos elektroninių paslaugų sistemoje *e.policija* buvo gautas Pareiškėjo kreipimasis, ROIK 9920000072466, kuris buvo prijungtas prie ankstesnio Pareiškėjo kreipimosi, ROIK 0120000263712, kuris jau buvo išnagrinėtas – nagrinėjimas įvykdytas. Dėl „esamo PRĮR veikimo ir funkcionalumo minėto ROIK būseną nepasikeitė ir jis toliau liko „įvykdytas“, todėl vykdant PRĮR ROIK kontrolę jo nerodė kaip vykdomo ir jis liko nenagrinėtas“. – rašoma atsakyme.

Pareiškėjui į 2020 m. rugpjūčio 31 d. kreipimąsi nebuvo atsakyta. Apie tai, kad gautas pareiškimas buvo susietas su ankstesniu jo kreipimusi, Pareiškėjas nebuvo informuotas.

18. Nagrinėdamas pareiškėjų skundus Vilniaus apskr. VPK Vilniaus 3-iasis policijos komisariatas, kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis VAI nuostatų ir viešojo administravimo srityje taikomų principų. Institucija, gavusi asmens skundą, privalo pradėti administracinę procedūrą. Pagal VAI, administracinė procedūra – viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.

Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos.

Vilniaus apskr. VPK Vilniaus 3-iojo policijos komisariato pareigūnai, vadovaudamiesi VAI nuostatomis bei veikdami pagal gero viešojo administravimo principus, turėjo pateikti Pareiškėjui atsakymą, kuriame būtų paaiškinta, koks sprendimas yra priimtas dėl 2020 m. rugpjūčio 31 d. Pareiškėjo kreipimosi.

Seimo kontrolierius atkreipia PD dėmesį į tai, kad ateityje, siekiant išvengti panašių atvejų, kai asmens kreipimasis lieka neišnagrinėtas dėl PRĮR sistemos galimai netinkamo veikimo, siūloma apsvarstyti galimybę tobulinti PRĮR sistemos funkcionalumą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Vilniaus apskr. VPK Vilniaus 3-iasis policijos komisariatas nepateikdamas atsakymo ir neinformuodamas Pareiškėjo apie sprendimą, priimtą dėl jo 2020 m. rugpjūčio 31 d. kreipimosi, nesivadovavo viešąjį administravimą reglamentuojančiomis teisės normomis bei gero administravimo principu, todėl Pareiškėjo Skundo dalis dėl pareigūnų veiksmų galimai nepateikus atsakymo į jo kreipimąsi pripažįstama pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio

1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X Skundo dalį dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnų veiksmų nagrinėjant 2020 m. gegužės 21 d. ir 2021 m. balandžio 14 d. pareiškimus ir teikiant atsakymus (sprendimus), neatitinkančius gero administravimo reikalavimų, pripažinti pagrįsta.

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X Skundo dalį dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato 3-iojo policijos komisariato pareigūnų veiksmų nagrinėjant 2020 m. rugpjūčio 31 d. kreipimąsi ir nepateikus atsakymo (sprendimo) į jį pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

21. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 ir 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Lietuvos policijos generaliniam komisarui rekomenduoja:

21.1. išnagrinėti šioje pažymoje pateiktas išvadas ir imtis priemonių, kad ateityje tiek Policijos departamente, tiek ir pavaldžiose įstaigose asmenų pareiškimai būtų nagrinėjami ir sprendimai dėl jų būtų priimamai pagal teisės aktuose (Baudžiamajame kodekse, Baudžiamojo proceso kodekse ir Administracinių nusižengimų kodekse) nustatytą kompetenciją bei procedūras, o asmenims teikiami atsakymai (sprendimai) atitiktų gero administravimo principą;

21.2 atsižvelgiant į šioje pažymoje pateiktas išvadas apsvarstyti galimybę (poreikį) tobulinti vidaus teisės aktus bei PRĮR sistemos funkcionalumą.

22. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierių Augustiną Normantą pavaduojanti
Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė